

3.1.3. Den europæiske konvention af 6. november 1997 om statsborgerret

Danmark ratificerede den 24. juli 2002 Den europæiske konvention af 6. november 1997 om statsborgerret.

Det følger af konventionen, at der skal gives en lettere adgang til erhvervelse af indfødsret til personer født i Danmark eller med ophold af en vis varighed inden det fyldte 18. år. Det er ikke reguleret, hvorledes denne lettere adgang skal udmøntes i praksis, og den kan således tilvejebringes både gennem lempede procedurer og gennem lempede materielle betingelser.

Erklæringsmuligheden efter indfødsretslovens § 3 er udtryk for en lettere adgang til at erhverve dansk indfødsret.

Endvidere indeholder indfødsretsaftalen, jf. cirkulæreskrivelse nr. 55 af 12. juni 2002 om nye retningslinier for optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse, flere bestemmelser om lempede krav for danskfødte personer eller personer med ophold af en vis varighed inden det fyldte 18. år.

Bl.a. kan personer, der er indrejst i Danmark inden det fyldte 15. år, optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, når de er fyldt 18 år, hvis en eventuel uddannelse, som ansøgeren har fået under opholdet i Danmark, er af dansk karakter. Endvidere kan personer, som er født her i landet, og som har fået dansk indfødsret ved fødslen, men som senere har mistet denne, optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse efter 1 års uafbrudt ophold her i landet, hvis den pågældende har haft ophold her i landet indtil det fyldte 12. år, og hvis begge forældre var danske statsborgere ved den pågældendes fødsel, eller den pågældende indtil sit fyldte 18. år var vokset op hos den af forældrene, der altid har været dansk statsborger.

Konventionen indeholder i artikel 5, nr. 1, en bestemmelse, hvorefter en kontraherende stats regler vedrørende statsborgerret ikke må indeholde forskelle eller omfatte praksis, der indebærer, at der finder forskelsbehandling sted på grund af køn, religion, race, hudfarve, national eller etnisk oprindelse.

Det fremgår af den forklarende rapport til konventionen, at de kontraherende stater kan opstille lempeligere vilkår for statsborgere fra visse andre stater, uden at dette vil udgøre diskrimination i forhold til konventionens artikel 5.

3.2. Fratagelse af statsborgerskab

3.2.1. Den europæiske konvention af 6. november 1997 om statsborgerret

Det fremgår af artikel 4 i konventionen om statsborgerret, at landenes regler om statsborgerskab skal bygge på principper bl.a. om, at enhver har ret til at besidde statsborgerret, at statsløshed skal undgås, og at ingen kan fratages sin statsborgerret på et vilkårligt grundlag.

Som eksempler på vilkårlig fratagelse af statsborgerret er i den forklarende rapport til konventionen nævnt fratagelse på grund af bl.a. religion, race, national eller etnisk oprindelse og fratagelse af politiske grunde.

Det anføres videre, at princippet om, at statsborgerret ikke må fratages på et vilkårligt grundlag, generelt indebærer, at en afgørelse om fratagelse skal være forudsigelig, proportional og foreskrevet ved lov.

De nævnte begreber forklares ikke nærmere i rapporten, men er imidlertid velkendte fra bl.a. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Krav om forudsigelighed indebærer i menneskerettighedskonventionens forstand, at borgerne skal have mulighed for at forudse, hvornår og under hvilke betingelser det offentlige kan foretage indgreb i deres rettigheder. Når offentlige myndigheder overlades skønsmæssige beføjelser, skal indholdet og omfanget af skønnet og den måde, hvorpå det skal udøves, være angivet med tilstrækkelig klarhed i den pågældende lovgivning. Der skal være tilstrækkelige retssikkerhedsgarantier mod vilkårlige indgreb fra det offentlige. At et indgreb skal være foreskrevet ved lov antages at betyde, at indgrebet skal have hjemmel i national lovgivning i bred forstand. Kravet om proportionalitet indebærer, at en stat skal vælge en mindre indgribende form for restriktion frem for en mere indgribende, og at et indgreb skal stå i et rimeligt forhold til det angivne mål.

Det er efter statsborgerretskonventionen udgangspunktet, at den nationale lovgivning ikke må indeholde bestemmelser om automatisk fortabelse eller fratagelse af statsborgerretten. Der gælder imidlertid en række undtagelser herfra, jf. konventionens artikel 7.

En af disse undtagelser er, hvis erhvervelse af statsborgerret i den pågældende stat er sket gennem »be- dragerisk handlemåde, urigtige oplysninger eller fortie- lse af relevante forhold« (konventionens formulering). Denne mulighed er udnyttet i dansk ret med den gældende bestemmelse i indfødsretslovens § 8 A om frakendelse af dansk indfødsret erhvervet ved sving. Der kan nærmere om denne bestemmelse henvises til det anførte ovenfor under pkt. 2.2.1.